

PÁZMÁNY *1635*
— alapítva

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Doktori és Habilitációs Iroda

1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 1.

Tel: 1/235-3036

Intézményi azonosító: FI79633

Nyelvtudományi Doktori Iskola

KOMPLEX VIZSGA

Neurolingvisztika tételek

1. A nyelvi funkciók agyi lokalizációjának klasszikus modelljei (Broca és Wernicke modelljei) és korlátaik.
2. Az esemény kiváltotta agyi potenciál mérések tanulságai a mondatfeldolgozás szintaktikai és szemantikai szakaszaira.
3. Az fMRI, a MEG és PET vizsgálatok legfontosabb eredményei a nyelv idegrendszeri reprezentációjára vonatkozóan.
4. A lexikon szerkezete és a lexikai aktiváció útjai a szavak produkciójában és értésében.
5. A deklaratív-procedurális modell a mentális lexikon és a mentális szintaxis relációiról a produkció és megértés folyamataiban.
6. A morfológiai és szintaktikai komplexitás fogalma és alkalmazása szóprodukciós és mondatprodukciós folyamatok vizsgálatában.
7. A generatív nyelvtani modell mint lehetséges magyarázati keret az agrammatikus afáziás hibamintázatok értelmezésében (pld. a szintaktikai fa metszése, a nyomtörlődés elmélete, a mozgatóláncok, a kötés relációknak agyi reprezentálódásai).

8. A nyelvi korlátozottságokban kimutatható kettős szétválások (disszociációk) jelenségei és belőlük adódó következtetési lehetőségek a nyelvten modularitására.
9. A magyar nyelv szerkezeti típusa, szórendi, morfológiai és fonológiai-prozódiai szabályai szempontjából sajátos nyelvi korlátozódási jelenségek egyes afázia típusokban.
10. A mondatok nyelvtani jólformáltságának (grammatikusságának) megítéltetése mint kutatási módszer alkalmazhatósága a neurolingvisztikában.
11. A rekurzió nyelvi, tudatelméleti és aritmetikai funkciójának neurolingvisztikai vizsgálata.

Irodalom

- Bánréti, Zoltán, Az afázia, in: Pléh Csaba, Lukács Ágnes (szerk.) *Pszicholingvisztika 1-2: Magyar pszicholingvisztikai kézikönyv*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2014. pp. 1167-1241.
- Bánréti, Zoltán - Hoffmann, Ildikó - Vincze, Veronika 2016. Recursive Subsystems in Aphasia and Alzheimer's Disease: Case Studies in Syntax and Theory of Mind, *Frontiers in Psychology* 7:405. doi: 10.3389/fpsyg.2016.00405
- F. Honbolygó, Á. Török, Z. Bánréti, L. Hunyadi, V. Csépe (2016) ERP correlates of prosody and syntax interaction in case of embedded sentences. *Journal of Neurolinguistics* 37 (2016) 22-33.
- Friederici, A. D., Bahlmann, J., Friedrich, R., and Makuuchi, M. (2011). The neural basis of recursion and complex syntactic hierarchy. *Biolinguistics* 51–52, 087–104.
- Lukács Ágnes, Kemény Ferenc, Ladányi Enikő, Csifcsák Gábor, Pléh Csaba: A nyelv idegrendszeri reprezentációja, in: Pléh Csaba, Lukács Ágnes (szerk.) *Pszicholingvisztika 1-2: Magyar pszicholingvisztikai kézikönyv*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2014. pp. 1089-1134.
- Ullman, M. T., Corkin, S., Coppola, M., Hickok, G., Growdon, J. H., Koroshetz, W. J., et al. (1997). A neural dissociation within language: evidence that the mental dictionary is part of declarative memory, and that grammatical rules are processed by the procedural system. *Journal of Cognitive Neuroscience* 9, 266–276. doi: 10.1162/jocn.1997.9.2.266